

Anna Margit (1913-1991)

Két nő gyöngytyúkkal 1934

tempera, papír 58x62 cm

Jelezve jobbra lent: Anna Margit 934

Jelezve balra lent: Anna Margit

Irodalom:

- Kállai Ernő: Emmerich Ámos und Margarete Anna Pester Lloyd Budapest 1942. április 19.
- Kállai Ernő: Múteremsarok - Anna Margit Jövendő Budapest, 1946. március 21.
- Rabinovszky Máriusz: Budapesti kiállítások - Anna Margit Magyar Művészet, Budapest, 1949. 1.sz.
- Hamvas Béla-Kemény Katalin: Forradalom a művészetben. Absztrakció és szürrealizmus Magyarországon Misztótfalusi Budapest, 1947 (?)
- Mezei Árpád: Anna Margit Művészet, Budapest, 1967.1.sz.
- S.Nagy Katalin: Anna Margit Képzőművészeti Alap Kiadó, Budapest, 1971.
- Dávid Katalin: Anna Margit Corvina, Budapest, 1980. Ámos Imre Múzeum - Anna Margit Gyűjtemény (Kat.bev.:Dávid Katalin). Szentendre, 1984.
- Hegyi Lóránd: Álom és valóság között - Egy festőnő Közép-Európában KunstBetrieb, Dachau, 1989.

Anna Margit és Ámos Imre kivételes házastársi összetartozását Kállai Ernő így jellemezte: *„Mintha testvérek volnának, amolyan felnőtt Jancsi és Juliska módjára, magukra hagyatva, idegenül, szemükben az ámulat és szorongás kifejezésével vándorolnak az életben.”*

1931-ben találkoztak egymással, mindketten Vaszary János Új Művészeti Iskolájába jártak az OMIKE (Országos Magyar Izraelita Közművelődési Egyesület) grafikuműtermében. Anna Margit egy Borota melletti helységből érkezett a fővárosba, a nagykállói születésű Ámos Imre a Képzőművészeti Főiskolára járt. Életük elválaszthatatlanul összefonódott 1944-ig, Ámos haláláig. Anna Margit korai munkássága erősen kötődött Ámos Imre művészi világához, ugyanakkor ismét Kállai Ernőt idézve: *„...olyan erős tehetség, hogy művészetének rendkívül eredeti, egyéni jellemét a férjével való szoros szellemi összetartozásban és munkaközösségben is megőrizte, sőt az évek folyamán egyre határozottabban különállónak fejlesztette.”* Az alig húszéves Anna Margit legkorábbról ismert, 1934-es képein meglepően érett festői értékek fedezhetők fel. A képi tematika és az alkotói eszköztár sok hasonló vonást mutat Ámos korabeli művészetével. Ámos a harmincas évek elején többnyire önarcképeket, portrékat, kettős portrékat festett. Álmodó, messze-évedő nőalakjainak modellje legtöbbször Anna Margit volt. (*Két fej; Kettősarckép /Messzenézők/; Gond*) Képein a héber mítoszokhoz kötődő spirituális emlékképek víziói a szimbolikus jelentésekkel gazdagított személyes tárgyakkal

együtt szinte körülölelik a múltba vágyó figurák elmosódó alakjait. A finom színátmenetekkel megoldott puha formálás a franciás művészeti tradíciók továbbélését mutatja. Vaszary mester hívta fel növendékei figyelmét a francia posztimpreszionista festők munkásságára és a Nabis-kör alkotóinak művészetére, amely Rippl-Rónai József közvetítésével vált ismertté. A Bonnard, Vuillard interieur-ök bensőséges hangulata és finom koloritja, a szimbolikus tematikából fakadó átszellemített képi komponálás hangsúlya, valamint az Art Nouveau könnyed eleganciája és egyszerűsítő sík dekorativitása meghatározó élményt jelentett számukra.

Anna Margit itt szereplő 1934-es képén is ezekre a stílusjegyekre ismerhetünk. A képteret szinte teljesen kitöltő két ülő nőalak elrévedő tekintettel, a külvilágtól elzárkózó nyugodt szenvtelenséggel fordul felénk. A finoman artikulált, ugyanakkor markáns formákkal alakított asszonyfigurák érzelmileg nem kapcsolódnak egymáshoz, a testi közelség ellenére áttörhetetlen magányukba zárkózva léteznek egymás mellett. Egyikük kis fekete gyöngytyúkot ölel magához, a másik karba tett kézzel szinte becsukódik, és álmodó gondolataiba vonul vissza. A merengés magánya védőburokként veszi körül őket, amelyen nem hatolhat át a valós élet dinamizmusa. Az időtlen mozdulatlanság elszigetelő védelme őrzi hamvas fiatalágukat. Anna Margit korai műveinek legtöbbje papíralapú temperakép. A gazdag kólorit főleg a pasztell-színek finom összhangjából alakul: puha rózsaszínből és borongós rozsdabarnából, pöttyözött okkerből és fáradt kékből, fehérrel tarkított feketéből és világosszürkéből, áttetsző vízzöldből. A könnyedén egymás mellé helyezett dekoratív színfoltok, ornamentekké rendeződő síkfelületeket alkotnak. Ámos Imre vízionárius álomképeinek múltat idéző líraiságához képest Anna Margit asszonyai a prózai hétköznapok teremtményeiként jelennek meg, de kívül maradnak az aktuális történéseken, és befelé figyelő önmagukba vonulnak vissza. Egyszerre markánsak és törékenyek, reálisak és révedezők, valószínűleg ittlévők és a messzeségbe kalandozók.

Anna Margit 1934-től vett részt csoportos kiállításokon. A korabeli katalógusok szűkszavú adatai és a reprodukciók gyakori hiánya miatt az itt szereplő mű kiállítási megjelenését csak feltételezhetjük. A Szinyei Merse Pál Társaság 1934 márciusi, Nemzeti Szalonban rendezett tárlatán Anna Margit kiállított három műve közül az egyik a *Nő madárral* címet viselte. A Munkácsy Céh ötödik, Ernst Múzeumban tartott bemutatóján 1934 májusában Anna Margit egyetlen művel, a *Két nő* című alkotással szerepelt. Ismert egy másik 1934-es szignált festménye, amely festői megoldásaiban, bársonyos színhasználatában, valamint a képen szereplő nőalak arcvonásainak és öltözkének megfestésében közeli rokonságot mutat az itt szereplő képpel. Egy 1989-es kiadványban reprodukált mű 1936 szeptemberében 171. számmal szerepelt a művészpár első önálló közös kiállításán az Ernst Múzeumban. A Nagyházi Galéria és Aukciósház 20. árverésén egy dátum nélküli Anna Margit képet mutattak be *Hölgy korszóval* címmel. A kép feltehetően

a már említett 1936-os kiállítás 165.számú *Papucsos nő* című művével azonos, amely minden bizonnyal a mi képünkhöz hasonlóan 1934-ben készült. Az 1935-36-os képek már megkülönböztethetően más, inkább sárgás-vöröses színvilágúak, és a krétafehér arcú, érzékeny titokzatos nőalakokat robusztus, olykor groteszk asszonyfigurák váltják fel. Az életmű későbbi periódusai lényegesen eltérő stílusjegyeket mutatnak.

A *Két nő gyöngytyúkkal* című alkotás ritka szép kép, mely Anna Margit 1934-es alkotói évének kisszámú festményegyütteséből származik.

G.M.

150.▲
Anna Margit (1913-1991)

Két nő gyöngytyúkkal
Tempera, papír 58x62 cm
Jelezve jobbra lent: Anna Margit 934
Jelezve balra lent: Anna Margit
Kikiáltási ár: 500.000 Ft

Jegyzetek:

1. Kállai Ernő: i.m.1946.
2. Kállai Ernő: i.m. 1946.
3. Hegyi Lóránd: i.m. 1989. R.1.kép (Anna Margit: Madáretető 1934. Tempera, papír, vászonra kasírozva 64x66cm j.j.l.: Anna Margit 934)
4. Nagyházi Aukció 1998 március 459.tétel